

FØROYSKUR SKEMTILEIKUR framfærdur sunnukvældið

Sjónleikarhúsið í Havn framførir sjónleikin
„Hoyr um annan - hygg um teg sjálvan“ eftir
William Heinesen og Hans Andr. Djurhuus

Sunnukvældið verður føroyski sjónleikurin »Hoyr um annan — hygg um teg sjálvan« frumsýndur. Tað er William Heinesen og Hans A. Djurhuus, sum hava skrivað hann. Sjónleikurin er skrivaður fyrst í tríatiárinum, men var tó ongantíð framfærdur. William Heinesen hevur nú aktualisera hann.

SKÁLABERG fór til Grønlands á miðnætt mikudagin. Seinasta Grønlandsveiðan hjá honum, sum var lendað á Skála, vá 529 tons — væl minni enn teir høvdu væntað.

Sjónleikurin lýsir ymisk føroysk víðurskifti eins og tveir eyðkenningar: politikkarin og idnaðarmannin.

Í sjónleikinum verða yrkingar eftir Hans Andr. Djurhuus framfærdar í sang og dansi. Hesar yrkingar hava ongantíð verið á prenti.

Leikarnir verða teir bestu sum felagið eigur. Vit hitta aftur Oskar Hermansen, sum saman við Olivur Næss hava høvuðsleiklutin. Annars luttaka Hermann Jacobsen, Elin Mouritsen, Gunnvør Jensen, Laura og Pól Joensen o. fl.

Zakarias Heinesen hevur teknað leiktjóðini.

Vanlig Fjúrtaða-ósannindi Føroyingar gjalda ikki danskan moms!

RÆÐUR TAÐ UM VIÐURSKIFTINI FØROYA OG DANMARKAR MILLUM ER EINKI MARK FYRI, HVUSSU RANGLÝSINGAR OG BEINLEIÐIS ÓSANNINDI RAPLA ØR TEIMUM, IÐ FESTA ØRÐ Á BLAÐ Í »14. SEPTEMBER« TAÐ ER NÆSTAN LIKT TIL, AT TEIR AV BLAÐHUNGRI UPPFINNA SÆR ÓSANNINDI TIL NEYÐTILFAR, SUM BÆÐI KANN BRÚKAST SUM IFYLLA OG LIÐ Í DANAHATSKA POLITIKKINUM AT ÓSA FØROYINGAR UPP MÓTI DONSKU TJÓÐINI

Mikudagin skrivar »14. september« at føroyingar gjalda danskan moms. »1/11 partur av øllum postgjaldi

í Føroyum er meiravirðisgjald, sum fer í danska rikiskassan.«

Hvaðan blaðið hevur hesar upplýsingar er ókunnugt, og nátturliga verður einki nevnt um hetta í hesi ósannindisgreinini — hvat so endamáli er við henni.

Sum kunnugt eru føroyingar undantiknir øllum meiravirðisgjaldi sum galdandi er í Danmark.

Hetta gjaldið var 10 pst., men tá borgarliga stjórnin tók við í Danmark, lögdu teir 2,5 pst. aftrat, soleiðis at hon nú er 12,5 pst.

Hvorki við fyrstu ásetingini og ei heldur við stóru hækkingini kom meiravirðisgjaldið at raka føroyingar.

At onkur hevur gjørt sær dælt av hesum, hevur ljóðað, men váttast kann hetta ikki.

Ein almennur stovnur sum postverkið hevur als ongan áhuga fyri at snikja tilikt inná fólk. Slik ólóglig framferð vildi verið brotsgerð av versta slag og komið undir harða revsing.

Slikar brotsgerðir kunnu einans fostrast í »14. september« — einum golublaði, sum stendur — ella rætti-

ari roynir at standa — á hædd við verstu javnlíkar sínar í útheiminum.

HVØRJI ERU SO POSTGJOLDINI?

Danir lata meiravirðisgjald av stutt sagt øllum forbrúki og tænastum, har undir eisini meiravirðisgjald av postsendingum, sum t. d. pakkar.

Hetta gjald lata føroyingar ikki, hvat best verður prógvað við at javnmeta dansku og føroysku posttakstirnar.

Fyrst er tó at siga, at meiravirðisgjaldið ikki verður latið av vanligum brøvum.

Pakkapostgjaldið er annars hetta í Danmark og Føroyum, og sum tað skilst av tølunum, eru gjoldini rættiliga ójovn í báðum londunum:

Pakkar	Dann.	Føroy.
upp í 1 kg	220 oyru	200 oyru
1 — 5 kg	280 oyru	250 oyru
5 — 10 kg	450 oyru	400 oyru
10 — 15 kg	750 oyru	700 oyru
15 — 20 kg	1400 oyru	1300 oyru

Skuldi tað hent, at meiravirðisgjald varð kravt í Føroyum, er hetta ein grov skuldseting móti postverkinum, sum tá vildi gjørt seg sekan í lógarbrotum av versta slag og heimilað til álvarsama revsing.

So leingi brotsgerðin bert er at finna á breiddanum í »14. september«, er vandin ikki so stórur, og valla nýtist nakar kenna seg meint raktan — har stendur so mangt, ið ikki er eftirfarandi!

75 ÁR. Mánadagin 28. oktober verður Semona Hansen, Vágshøg, Klakksvík, 75 ár.

Sovjet vil lata Suez-veitina uppaftur

Gamla orðafellið, at øll mál hava tvinnar síður, ræður eisini, tá talan er um Suezveitina. Hetta málið kann siggjast frá egyptisku hersettu megin eins og israelskt hersettu megin. Meðan israelsmenn hava nógvið ímóti at opnað aftur stórstu imttokukeldu Egyptalands, er tað ívasamt, um teir tora at seta seg ímóti hesum, tá eitt av størveldunum leggur uppi leikin.

Menn halda, at russar nú hava latið Egyptaland fingið so nógvið vápn, at teirra vápnamegi er hin sama sum undan seks daga krígunum, tó við einum undantaki: egyptar eru enn ikki førir fyri at brúka hesi vápn, tað nógvið russiskir serfrøðingar at læra teir.

Hóast egyptar eru illa nøgdir við russar, sum m.a. spæla kapitalistar og krevja tífaldadan pris fyri eykalutir til øll flogfær, teir hava latið, er hjálpin frá Sovjet av sliksom týðningi, at Nasser neyvan torir at seta seg ímóti, at russar lata Suezveitina upp aftur fyri sigling.

Hinimegin eru israelsmenn ney-

van hugaðir at leggja seg út í stríð við russar, tí hesir prógvaðu við innrásini í Tjekkoslovakíu, at teir eru meistarar í at gera eitt hvørt snaralop, nær tað skal vera og er tað nakað, ið er vandamiklið fyri Israel, er tað júst eitt óvæntað snaralop.

Bretska blaðið »Times« sigur, at Sovjet nú trýstir álvarsama á, at fáa Suezveitina opnaða, og at russar longu hava flutt amboð til hetta arbeiði til Meðalhavið. Samstundis visir blaðið á, at hetta vil vera av allra størsta hermálsligum týðningi, tí á tann hátt kunnu russar senda flotadeildir bæði til arabisku og suðurasiatisku havleiðirnar.

Viðari hevur sovjetisk uttanríkisráðharrin sagt, at Sovjetsamveldið »viðirkekkir støðu vestanveldanna, tá tey siga, at teirra rættindi í Vesturberlin, er av størsta týðningi.«

NASSER

Friður í Berlin

Sovjetisk uttanríkisráðharrin Andrej Gromyko, hevur vísað amerikanska starvsbróðurin sin, Dean Busk, um, at »tað ikki verður talan um nakra eystureuropeiska hótan móti Vesturberlin eitt langt tíðarskeið framyvir.«

FÆRINGER - FRÆNDER

Saklig viðgerð av føroyskum víðurskiftum

Frá forlagnum Gyldendal er nýliga komin út bók, sum ivaleyst mán hava stóran áhuga millum manna. Bókin sum er á danskum máli, ber heitið Færinger frændur — navnið er frá yrking eftir Nis Petersen við sama heiti.

Lagt hetta velverkt til rættis hevur Anders Ølgaard professari, sum eisini sjálvur hevur skrivað grein um figgarpolitísk mál. Hesin ið er formaður fyri íleggingargrunn Føroya, hevur góðan kunnleika um okkara figgarviðurskifti.

Hinir høvundarnir ið allir eru

føroyingar og serkonir á hvørliga sinum oki eru: Jóhan Hendrik W. Poulsen, sum skrivar um mál og bókmentir. Róland Waag Høgenesen, um Føroya søgu fram til annan veraldarbardaga. Zakarias Wang um føroyskan politikk í nýggjari tíð. Einar Kallsberg um vinnuviðurskifti og fólkavøkstur.

Gjøgnum hesa bók, vilja so høvundarnir lýsa útviklingin av Føroyum sum serstøk tjóð. Upprunan til sambandi við Danmark, víðurskiftini millum hesi lond gjøgnum tíðina, nútíðarviðurskiftini og sambandi fram-

myvir. Aðrir tættir, sum eisini kundi havt lýst Føroyar sum serstøk tjóð, eitt nú list, geografi og geografisk víðurskifti o. s. fr., eru ikki at finna í hesi bók.

Tað skal beinanvegin sigast, at henda bók helst er ætlað sum upplýsningsbók fyri danir, tí vit kunnu siga, at vit vita meginpartin framanundan, men so er ikki.

Almennur studningur verður latin politisku flokkunum fyri politiska upplýsing, og var tað ikki av leið, at loftingið eisini stuðlaði einum tilikum tiltaki sum hesari bók.

(Framhald á 8. síðu)